Анализа на состојбата со примена на прописите за заштита на личните податоци во областа на осигурувањето

Согласно Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/05, 103/08, 124/10 и 135/11), една од надлежностите на Дирекцијата за заштита на личните податоци е да врши надзор над законитоста на преземените активности при обработување на лични податоци и нивната заштита, односно инспекциски надзор на спроведувањето на прописите за заштита на личните податоци.

Следствено на ова, согласно Годишната програма на Дирекцијата за заштита на личните податоци и месечните планови за вршење на инспекциски надзори во текот на 2011, 2012 и 2013 година (http://www.dzlp.mk/mk/mesecni%20planovi) беа опфатени друштвата за осигурување од аспект на применувањето на прописите за заштита на личните податоци во областа на осигурувањето.

Во таа насока, Дирекцијата за заштита на личните податоци изврши инспекциски надзори во друштвата за осигурување основани согласно прописите за супервизија на осигурување тоа:

1. АЛБСИГ АД Скопје,
2. Национална групација за осигурување АД Осигурителна полиса Скопје,
3. Триглав Осигурување АД Скопје,
4. АД за осигурување Винер- Виена Иншуренс Груп Скопје,
5. Кјуби Македонија АД Скопје,
6. Друштвото за осигурување ИНСИГ – Македонија АД,
7. АД за осигурување ЕУРОЛИНК Скопје,
8. Акционерско Друштво за осигурување Сава, Скопје,
9. Кроација осигурување – Друштво за неживотно осигурување,
10. Кроација осигурување – Живот АД,
11. Евроинс осигурување, АД, Скопје.

Во текот на 2011, 2012 и 2013 година без извршени единаесет (11) редовни надзори и три (3) вонредни надзори.

Покрај ова, Дирекцијата за заштита на личните податоци има издадено и решенија за одобрување на обработката на матичниот број на договарачите/осигурениците на друштвата за осигурување (8 одобренија), како и мислења за усогласеноста на нивната документација за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци (11 мислења). Понатаму, другите активности на Дирекцијата за заштита на личните податоци во областа на осигурувањето се документирани и во годишните извештаи за 2011 и 2012 година, особено од аспект на дадени одговори по претставки, мислења по поставени прашања и извршени преноси во други држави (http://www.dzlp.mk/mk/godisni%20izvestai).

При вршењето на инспекциските надзори беа опфатени следните прописи во областа на осигурувањето:

- прописите за супервизија на осигурување и
- прописите за задолжително осигурување во сообраќајот.

Исто така, со инспекциските надзори беше опфатено и постапувањето на друштвата за осигурување при обработката на личните податоци содржани во нивните воспоставени бази на податоци според прописите за супервизија на осигурување, и тоа:

1) база на податоци за осигурениците;

2) база на податоци за настанати штети и

3) база на податоци за оценување на осигурително покритие и степен на оштета.

Според тоа, од аспект на применувањето на прописите од областа на осигурувањето беа утврдени повреди на прописите за заштита на личните податоци од страна на друштвата за осигурување кои генерално можат да се систематизираат на следниот начин:

1. Собирање и обработка на несоодветни, нерелевантни, преобемни лични податоци и без законски основ од страна на друштвата за осигурување (како на пр. занимање, број на лична карта на осигуреникот и други лични податоци),

2. Не утврдување на рокови за чување на личните податоци кои се собираат и обработуваат при применувањето на прописите од областа на осигурувањето,

3. Не донесување и не применување на целосна документација со опис на техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци,

4. Не применување на соодветни методи за заштита на посебните категории на лични податоци (чувствителни лични податоци), а во тие рамки и на матичниот број на граѓанинот кои се собираат, обработуваат и чуваат од страна на друштвата за осигурување,

5. Не применување на правото на пристап и исправка на личните податоци на субјектите на личните податоци (осигуреници) до нивните лични податоци,

6. Склучување на договори со обработувачи кои не содржат одредби за заштита на личните податоци,

7. Не водење на посебна евиденција за личните податоци кои се дадени на користење, корисникот на личните податоци и причината за која личните податоци се дадени на користење,

8. Вршење на видео надзор кој не е во согласност со прописите за заштита на личните податоци,

9. Вработените не се информирани за нивните обврски за заштита на личните податоци,

10. Не вршење на внатрешна контрола на информацискиот систем и информатичката инфраструктура и на рачната обработка на личните податоци,

11. Не вршење на периодични контроли заради следење на усогласеноста на работењето со прописите за заштита на личните податоци и со донесената документација за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци,

12. Не водење на целосна евиденција за секој авторизиран пристап на овластените лица и на администраторите до посебните софтверски програми кои содржат лични податоци.

Оттука, тргнувајќи од претходно утврдените состојби во работењето на друштвата за осигурување, може да се констатира дека поради специфичната област на осигурувањето и големата циркулација на лични податоци од осигурениците, во практиката може да дојде до

неправилно толкување и примена на прописите за заштита на личните податоци од страна на друштвата за осигурување од една страна, а со тоа и до нецелосно остварување на правото на заштита на личните податоци на осигурениците од друга страна.

Поради тоа, потребно е друштвата за осигурување да се вклучат и во процесите за обезбедување на практични насоки и совети за осигурениците со цел да се подобри остварувањето на нивното право за заштита на личните податоци.

Изработено од Секторот за правни и општи работи при Дирекцијата за заштита на личните податоци